

Súd: Okresný súd Martin
Spisová značka: 20P/32/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712201346
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 04. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Eva Marčeková
ECLI: ECLI:SK:OSMT:2013:5712201346.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Martin samosudkyňou Mgr. Evou Marčekovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa

X. F., nar.XX.X.XXXX

zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin, dieťa rodičov, matky L. F., rod. Ž., nar.XX.X.XXXX, bytom H.S. XXX/XX, H. a otca Y. F., nar.XX.X.XXXX, trvale bytom R. XXX/X, J. A.. J., v súčasnosti na neznámom mieste, zastúpeného opatrovníkom Mesto Prievidza, maloletá bytom ako matka v konaní o návrhu matky o zvýšenie výživného na maloletú takto

rozhodol:

Otec je povinný platiť na maloletú X. F., nar.XX.X.XXXX zvýšené výživné vo výške 150,- Eur mesačne od 1.1.2012 vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred k rukám matky.

Vo zvyšku súd návrh matky z a m i e t a.

Nedoplatok na výživnom od 1.1.2012 do 30.4.2013 v celkovej výške 1.600,- Eur súd otcovi p o v o ľ u j e s p l á c a ť v splátkach po 45,- Eur mesačne spolu s bežným výživným počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku pod následkom straty výhody splátok.

Týmto s a m e n í rozsudok Okresného súdu Martin č.k. 12P/105/2009-99 zo dňa 19.3.2010.

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Návrhom osobne podaným tunajšiemu súdu dňa 31.1.2012 matka žiadala o zvýšenie výživného na dcéru X. z 50,- Eur na 200,- Eur s účinnosťou od 1.9.2011 vzhľadom k tomu, že od poslednej úpravy výživného sa zvýšili jej výdavky. Uviedla, že s otcom boli rozvedení, otec bol zaviazaný platiť výživné 350,- Sk, naposledy bolo zvýšené na 50,- Eur mesačne. Otec výživné neplatí, ani sa žiadnym iným spôsobom nepodieľa na výžive dcéry. V súčasnej dobe je zamestnaná ako servírka, jej príjem spočíva z hodinovej mzdy 2,20 Eur, mesačný počet odpracovaných hodín je cca 200. Dcéra navštevuje 1. ročník na strednej škole, zvýšili sa výdavky, určené výživné nezodpovedá odôvodneným potrebám, náklady na školu sú školská jedáleň, školské potreby, príspevok na rodičovské združenie, na oblečenie, hygienické potreby, životné poistenie, očná prehliadka. S dcérou bývajú v 2-izbovom byte.

Otec si prvú zásielku súdu na adrese uvedenej matkou v návrhu N. Š. X, J. neprebral, pošta oznámila, že sa odsťahoval (čl. 13). O pomoc bol požiadaný Obvodný súd pre Prahu 7, ktorý oznámil, že nie sú o ňom vedené žiadne záznamy v centrálnej evidencii osôb (čl. 22-25). Cestou Evidencie obyvateľstva SR bolo zistené, že otec má trvalý pobyt v J., Č. J. a Mesto Žilina oznámilo adresy jeho rodičov C. C. A. F. a súrodencov, sestry B. C. s trvalým pobytom Mesto V. V. a brata K. F.. Na žiadosť súdu rodičia a brat, ktorým bola žiadosť doručená, oznámili, že nemajú o synovi a bratovi žiadnu správu už 15 rokov a nechcú vedieť ani kde je, nebudú ho zastupovať v konaní. Následne bol uznesením zo dňa 12.12.2012 otcovi ako účastníkovi, ktorého pobyt nie je známy, ustanovený opatrovník pre konanie Mesto J., keď v odvolacom konaní uznesenie potvrdil aj Krajský súd v Žiline uznesením č.k. 5CoP/9/2013-58 zo dňa 31.1.2013. Opatrovník sa posledného pojednávania dňa 24.4.2013 nezúčastnil, svoju neprítomnosť ospravedlnil, žiadal vec prejsť v jeho neprítomnosti.

Matka na pojednávaní zotrvala na návrhu, otec výživné neplatí od rozvodu, dávala na neho trestné oznámenie, bol aj vo väzení. Má novú pracovnú zmluvu, ale stále pracuje v herni. Byť pred 3 rokmi kúpila za peniaze z predaja bytu v J., ktorý zdedila po starom otcovi. Je odkázaná sama na seba, lebo rodičia sú dôchodcovia.

Kolízny opatrovník sa z účasti na poslednom pojednávaní ospravedlnil, doporučil v prípade ukončeného dokazovania rozhodnúť bez jeho účasti, zvýšiť výživné na maloletú a v plnom rozsahu vyhovieť návrhu matky, keďže maloletá nastúpila na strednú školu, otec si vyživovaciu povinnosť vôbec neplní, matka poberá náhradné výživné.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom matky, oboznámil sa s jej návrhom, s príjmovými, zárobkovými a majetkovými pomermi matky a čiastočne aj otca a so spismi tunajšieho súdu sp.zn. 16P/254/2002 a sp.zn. 12P/105/2009. Na základe takto vykonaného dokazovania mal súd zistený nasledovný skutkový stav:

Rodičia maloletého nie sú manželia, nežijú v spoločnej domácnosti, rozsudkom Okresného súdu Prievidza č.k. 7C/283/99-96 zo dňa 22.6.2000 bolo manželstvo rozvedené, mal. X. bola na čas po rozvode zverená do výchovy a opatery matke, otcovi bolo určené výživné 350,- Sk - 11,62 Eur mesačne. Návrh matky na zvýšenie výživného doručený dňa 7.10.2002 súd uznesením sp.zn. 16P/254/2002, S/686/02 zo dňa 29.5.2003 zastavil titulom späťvzatia.

K zvýšeniu výživného na 50,- Eur mesačne počnúc dňom 11.11.2008 došlo rozsudkom č.k. 12P/105/2009-99 zo dňa 19.3.2010, otec bol zaviazaný splácať v splátkach po 10,- Eur nedoplatok v celkovej výške 600,- Eur. V tom čase bola matka v evidencii uchádzačov o zamestnanie na úrade práce od 20.10.2009, nárok na dávku v nezamestnanosti jej nevznikol, vybavovala si dávku a príspevky v hmotnej núdzi z úradu práce. Od 16.10.2007 do 19.10.2009 pracovala ako samostatný odborný zamestnanec na oddelení poisťného v Sociálnej poisťovni, pobočka Martin, pracovný pomer bol uzavretý na dobu určitú na zastupovanie počas práceneschopnosti inej zamestnankyne, za rok 2008 mala priemernú čistú mesačnú mzdu vrátane daňového bonusu 13.613,- Sk - 451,85 Eur a 435,38 Eur za 8 mesiacov roka 2009, daňový bonus bol 555,- Sk, 582,- Sk od 1.7.2008 a 20,- Eur od 1.7.2009. Z úradu práce poberala prídavky na dieťa 21,25 Eur a náhradné výživné 11,62 Eur. Žila od decembra 2009 v spoločnej domácnosti u priateľa v 3-izbovom byte, priateľ pracoval, mal vyživovaciu povinnosť k dospelaj študujúcej dcére 83,- Eur a platil príspevok na výživu rozvedenej manželky 66,40 Eur, v byte platil nájomné a inkaso. Otec požiadal dňa 5.3.2010 o zaevidovanie na Úrade práce Plzeň, v evidencii bol aj od 18.5.2009 do 23.9.2009, podpora v nezamestnanosti mu nebola poskytovaná, ani podpora pri rekvalifikácii. Od 24.9.2009 na dohodu o vykonaní práce pracoval cez personálnu agentúru Sathurn metals, s.r.o., Plzeň ako robotník - technik, pracovný pomer bol uzavretý na dobu určitú po dobu pridelenia u užívateľa, k skončeniu došlo v skúšobnej dobe k 4.11.2009, zarobil spolu 19.028,- Kč. Podľa potvrdenia o zamestnaní od 25.11.2009 do 26.2.2010 pracoval u zamestnávateľa Daniela Štorchová J&b, Plzeň, mal priemernú čistú mesačnú mzdu 7.811,- Kč, k skončeniu došlo dohodou, podľa výplatných pások mal v novembri 2009 za 5 odpracovaných dní a 1 deň sviatkov čistú mzdu 2.182,- Kč, 6.760,- Kč v decembri 2009 za 16 odpracovaných dní, 2 dni sviatky a 2 dni dovolenka a 2,725,- Kč v

januári 2010 za 8 odpracovaných dní, 5 dní choroby, 7 dní dovolenky a 1 deň sviatok. Od 14.2.2010 do 31.3.2010 na dohodu o vykonaní práce pracoval ako detektív v ABAS IPS Management, s.r.o., Ostrava, práca bola dohodnutá v rozsahu 150 hodín a odmena 65,- Kč za hodinu plus odmeny. Mal. X. bola žiačkou 8. triedy Základnej školy na ul. Jahodnickej, stravovala sa v školskej jedálni, výdavok cca 20,- Eur. Nosila očné šošovky s nákladom 50,- Eur za 6 párov, jeden vydržal 3 týždne, bola alergička, užívala lieky a používala kvapky do nosa, mala oslabenú imunitu, v júni 2009 skončila s tanečnou pre zdravotné problémy. Matka jej platila dve poisťky - 8,66 Eur v Kooperatíve a 20,- Eur v Union poisťovni. Otec výživné neplatil, matka dostávala náhradné výživné.

Od 1.4.2013 je matka zamestnaná na pracovnú zmluvu u zamestnávateľa VIX, s.r.o., Žilina ako stály dozor herne v herni Kocka v Martine, pracovný pomer je uzavretý na dobu určitú do 31.12.2013, mzda bola dohodnutá 337,70 Eur brutto a dĺžka pracovného času 40 hodín týždenne. Od 2.8.2010 pracuje na pracovnú zmluvu ako servírka v reštaurácii Jantár u Ľubomíra Kuzmu, Martin, od 1.4.2013 došlo dohodou o zmene pracovnej zmluvy k zmene mzdy na 52,- Eur brutto na mesiac a pracovného času na 5 hodín týždenne, v roku 2011 mala priemernú čistú mesačnú mzdu 339,27 Eur a 339,57 Eur v roku 2012 (čl. 27-28, 71-74). Poberá z úradu práce prídavky na dieťa 23,10 Eur od 1.1.2013, 22,54 Eur v roku 2012 a 22,01 Eur v roku 2011 a daňový bonus u svojho zamestnávateľa, 21,03 Eur od 1.7.2012, dovtedy 20,51 Eur. Býva s maloletou v 2-izbovom byte v jej vlastníctve, ktorý kúpila bez úveru za finančné prostriedky získané z predaja bytu v J., ktorý zdedila po svojom starom otcovi. Mesačne platí SVB vrátane plynu 137,84 Eur od 1.4.2012, elektrinu 20,- Eur, káblovú televíziu 9,13 Eur, internet 15,02 Eur, ročne komunálny odpad po 25,07 Eur za osobu a daň z nehnuteľnosti (čl. 69-70).

Mal. X. je študentkou 2. ročníka Obchodnej akadémie v Martine. Stravuje sa v školskej jedálni, výdavok je cca 30,- Eur, jeden obed je 1,39 Eur, do školy nemusí využívať mestskú dopravu. Na začiatku školského roka matka platila rodičovský príspevok a poistenie 20,- Eur, pracovné zošity a učebnice angličtiny, nemčiny a matematiky do 40,- Eur, skladajú sa na stužkovú 80,- Eur mesačne. Menšie výdavky sú v priebehu roka na rôzne podujatia

a akcie organizované školou, raz platila 15,- Eur, teraz je plánovaná exkurzia v Tatrách za 100,- Eur. Rada číta, chodí do knižnice, v lete korčuľuje na kolieskových korčuľiach, pláva, chodí do kina s kamarátkami, bavia ju jazyky, má záujem pokračovať v ďalšom štúdiu na vysokej škole. Stále má výdavky na okuliare a kontaktné šošovky, nové okuliare matka kupovala výdavky na šošovky sú a očný roztok sú 60,- Eur polročne. Tiež platí antikoncepciu mesačne do 11,- Eur a má pre nedostatok vápnika problémy so zubami, častejšie musí chodiť k stomatologičke, napr. ošetrovanie 35,- Eur v apríli 2013. Mala tanečnú, kde len za šaty matka platila 57,80 Eur. Matka jej naďalej platí poistenia 8,63 Eur a 31,92 Eur (prílohou obálka čl. 25 a čl. 69).

Matka iné vyživovacie povinnosti nemá, okrem bytu iný majetok nevlasťní.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 prvá veta Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Súd po komplexnom zhodnotení dokazovania a dôslednom zvážení vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení, zisteného a preukázaného skutkového stavu dospel k záveru, že návrh matky na zvýšenie výživného na mal. X. je čiastočne dôvodný a zvýšil výživné z 50,- Eur na 150,- Eur mesačne od 1.1.2012, t.j. od prvého dňa mesiaca, v ktorom matka podala návrh, vo zvyšku návrh zamietol, otca zaviazal splácaním vzniknutého nedoplatku. Výživné v takejto výške považoval za primerané, optimálne a zodpovedajúce odôvodneným potrebám maloletej. Či jeho platenie je v možnostiach a schopnostiach povinného otca sa súdu nepodarilo preukázať, konal s opatrovníkom a ani cestou jeho najbližších príbuzných, rodičov a brata sa nepodarilo zistiť, kde sa zdržuje, či pracuje, nemajú o ňom vedomosť 15 rokov.

Rozsah výživného v účinnom Zákone o rodine výslovne stanovený nie je, vyplýva však zo všeobecne uznávaného hľadiska, že výživným má byť dieťaťu zabezpečená taká životná úroveň, ktorá zodpovedá sociálnemu postaveniu rodičov a ktorú by rodičia zabezpečovali, keby žili v spoločnej domácnosti a má plniť nielen základnú vyživovaciu povinnosť, ale má prispievať na celkový fyzický a psychický vývoj maloletého. Porovnaním okolností dôležitých pre zvýšenie výživného počnúc od 11.11.2008 v marci 2010 v čase posledného rozhodovania (tiež bez vypočutia otca), s okolnosťami v čase súčasného rozhodovania v apríli 2013 mal preukázané, že v priebehu času za viac ako tri roky došlo k takej zmene pomerov oprávnenej maloletej, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného, ide o zmeny, ktoré sa výraznejším spôsobom prejavili v jej pomeroch a ktoré súd vyhodnotil ako dôvodné na zmenu výšky výživného, keď maloletá už nie je žiačkou druhého stupňa základnej školy, ale sa pripravuje na budúce povolanie štúdiom na strednej odbornej škole, kde končí 2. ročník. Príprava na budúce povolanie je v súdnej praxi posudzovaná ako podstatná zmena pomerov spojená so zvýšením výdavkov na odôvodnené potreby a dôvod na zmenu výšky výživného. U mal. X. sa výdavky zvýšili nielen v dôsledku štúdia, ale má aj vyššie výdavky na uspokojovanie bežných hmotných potrieb ako je strava, oblečenie, obutie, hygiena, a to aj v dôsledku rastu cien v spoločnosti. Priemerná ročná miera inflácie vyjadrená prírastkom priemerného harmonizovaného indexu spotrebiteľských cien za posledných 12 mesiacov oproti priemeru predchádzajúcich 12 mesiacov podľa údajov Štatistického úradu SR dosiahla v roku 2012 oproti predchádzajúcemu obdobiu v priemere 3,6% a o rovnakú sumu aj v roku 2011 oproti roku 2010 a vo februári tohto roka hodnotu 3,5%, o toľko percent v úhrne vzrástli spotrebiteľské ceny, čo sa prejavilo zvýšením finančných prostriedkov potrebných na financovanie všetkých potrieb Michala, ale aj zvýšením výdavkov rodičov na hradenie bývania, ich potrieb vrátane zdravotnej starostlivosti, týka sa to rovnako matky, ako aj otca. Napríklad vo februári 2013 v porovnaní s februárom 2012 boli spotrebiteľské ceny vyššie v úhrne o 2,2%, vzrástli ceny vo vzdelávaní o 6,6%, potravín o 5,6%, zdravia o 4,6%, rozličných tovarov a služieb o 3,6%, rekreácie a kultúry o 2,3 %, odevov a obuvi o 1,4 %, poštových a telekomunikačných služieb o 1,2 %, bývania, vody, elektriny, plynu a iných palív o 0,1 %, nezmenené ostali ceny v doprave. V priemere za 1. štvrtrok v porovnaní s rovnakým obdobím roku 2012 vzrástli spotrebiteľské ceny v úhrne o 2,2 %, spotrebiteľské ceny sa v marci v porovnaní s februárom v úhrne zvýšili o 0,1%, vzrástli ceny rekreácie, kultúry, bývania, vody, elektriny, plynu, vzdelávania, dopravy,

klesli ceny potravín a nealkoholických nápojov. Ako dospievajúca 17-ročná mladá slečna má iné nároky, hlavne na oblečenie, obutie a stravu. Sú tu výdavky v súvislosti so záujmovými aktivitami, ktoré sa rozšírili. Časť nákladov sú jednorazové výdavky ako boli platby v škole na začiatku školského roka, na zakúpenie väčšiny školských potrieb a pomôcok, v priebehu roka len ich sporadické dokupovanie, časť výdavkov sú tie ktoré potrebuje nepravidelne, napríklad na záujmy, ale podstatnú časť tvoria opakujúce výdavky, lebo ješ potrebuje každý

deň, každý deň potrebuje raňajky, desiatu do školy, teplý varený obed, večeru, ktorá môže byť aj suchá a menej finančne náročná, každý deň používa hygienické a kozmetické potreby. Každý mesiac je potrebné zakúpiť niečo na oblečenie, na hygienu, drogériu, musia sa platiť úhrady za bývanie vrátane prepočítaných ročných platieb. Ak zoberieme do úvahy sumu zo strany matky, ktorá určite nemôže byť rovnaká ako u otca, lebo matka sa okrem finančného zabezpečenia podieľa na jej odôvodnených potrebách a plní si vyživovaciu povinnosť aj osobnou starostlivosťou spojenou so zabezpečovaním jej každodenných potrieb a uspokojovaním bytovej potreby, čo je postavené na roveň finančnému plneniu, tak potom to určite je optimálna suma pre zabezpečenie všetkých odôvodnených potrieb a všestranného vývoja mal. X...

Zmena pomerov nastala aj u matky, ktorá už nie je nezamestnaná, ale pracuje a má pravidelný príjem cca 340,- Eur, čo je na úrovni minimálnej mzdy, ktorá je pre rok 2013 určená sumou 337,70 Eur, resp. 1,941 Eur za hodinu. Prihliadol na platenie výdavkov bývania, ktoré matka platí sama, na krytie časti potrieb mal. X. prídavkami na dieťa. Bez povšimnutia súd nenechal skutočnosť, že otec výživné neplatí a žiadnym spôsobom sa nepodieľa na výchove, celá finančná aj osobná starostlivosť je od rozvodu v júni 2000 len na matke. Nie je ani v možnostiach jej rodičov finančne podporovať ju a maloletú, lebo sú dôchodcovia, stará matka má navyše invalidný dôchodok.

Pri rozhodovaní o výške výživného súd komplexne posúdil možnosti a schopnosti matky a potreby mal. X.. Výživné zvýšil od 1.1.2012, keď sa platí mesačne vopred a súd považuje za prirodzené a správne zvýšiť výživné od prvého dňa mesiaca, v ktorom bol návrh podaný, ide o maloleté dieťa a nie odo dňa podania ako pri plnoletom dieťati. Potom pri takto upravenom výživnom otcovi vznikol nedoplatok 1.600,- Eur, ktorý súd vypočítal ako rozdiel medzi doteraz určeným a novoupraveným výživným (zvýšenie o 100,- Eur krát 16 mesiacov) a umožnil mu ho splácať v splátkach po 45,- Eur, bude ho splácať 36 mesiacov, nižšie splátky nebolo možné určiť.

O trovách konania súd rozhodol podľa § 146 ods.1 písm. a) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej O.s.p.) tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, keďže ide o konanie, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu (§ 81 ods. 1 O.s.p.) a súd nezistil žiadne okolnosti a skutočnosti, ktoré by odôvodňovali priznanie náhrady trov konania niektorému z účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať písomne odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného Okresného súdu Martin na Krajský súd v Žiline, štvormo (§ 204 ods. 1 O.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávne a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona č. 233/1995 Z.z. v platnom znení; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 O.s.p.).